

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

17. listopadu 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Články 34 a 36 SFEU – Volný pohyb zboží – Duševní vlastnictví – Ochranná známka Evropské unie – Nařízení (EU) 2017/1001 – Článek 15 – Vyčerpání práv z ochranné známky – Uvedení na trh v Evropském hospodářském prostoru (EHP) – Souhlas vlastníka ochranné známky – Místo prvního uvedení na trh výrobků vlastníkem ochranné známky nebo s jeho souhlasem – Důkaz – Směrnice 2004/48/ES – Článek 47 Listiny základních práv Evropské unie – Účinná právní ochrana – Výrok soudních rozhodnutí neidentifikující uvedené výrobky – Obtíže ve fázi výkonu rozhodnutí – Omezený opravný prostředek k soudu příslušnému ve věcech výkonu rozhodnutí – Spravedlivý proces – Právo na obhajobu – Zásada rovnosti procesních prostředků“

Ve věci C-175/21,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sądu Okręgowego w Warszawie (krajský soud ve Varšavě, Polsko) ze dne 3. února 2021, došlým Soudnímu dvoru dne 17. března 2021, v řízení

Harman International Industries Inc.

proti

AB S.A.,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, D. Gratsias, M. Ilešič (zpravodaj), I. Jarukaitis a Z. Csehi, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Harman International Industries Inc. D. Pirógem a J. Słupskim, adwokaci,
- za AB S.A. K. Kucharskim a K. Sum, radcowie prawni,

* Jednací jazyk: polština.

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,
– za Evropskou komisi Ě. Gippini Fournierem, S. L. Kalédou a B. Sasinowska, jako zmocněnci,
po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 16. června 2022,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 36 druhé věty SFEU ve spojení s čl. 15 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie (Úř. věst. 2017, L 154, s. 1), jakož i čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Harman International Industries Inc., se sídlem ve Spojených státech (dále jen „Harman“), a AB S.A. se sídlem v Polsku, ve věci porušení práv z několika ochranných známek Evropské unie.

Právní rámec

Unijní právo

Narřízení 2017/1001

- 3 Článek 9 nařízení 2017/1001, nadepsaný „Práva z ochranné známky EU“, stanoví:
„1. Ze zápisu ochranné známky EU vyplývají pro jejího vlastníka výlučná práva.
2. Aníž jsou dotčena práva vlastníků získaná přede dnem podání přihlášky nebo dnem vzniku práva přednosti ochranné známky EU, je vlastník ochranné známky EU oprávněn bránit všem třetím osobám, které nemají jeho souhlas, aby v obchodním styku užívaly pro výrobky nebo služby jakékoli označení, je-li:
a) toto označení totožné s ochrannou známkou EU a je užíváno pro výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro něž je ochranná známka EU zapsána;
b) toto označení totožné s ochrannou známkou EU, nebo je jí podobné a je užíváno pro výrobky nebo služby, které jsou totožné s výrobky nebo službami, či podobné výrobkům nebo službám, pro něž je ochranná známka EU zapsána, jestliže existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti, včetně pravděpodobnosti asociace s ochrannou známkou;
c) toto označení totožné s ochrannou známkou EU, nebo je jí podobné bez ohledu na to, zda je užíváno pro výrobky nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro které je ochranná známka EU zapsána, nebo jsou či nejsou jim podobné, pokud má tato ochranná známka v Unii dobré jméno a pokud by užívání takového označení bez řádného důvodu neoprávněně těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména ochranné známky EU nebo jim bylo na újmu.“

3. Pokud jsou splněny podmínky uvedené v odstavci 2, může být zakázáno zejména:

[...]

b) nabízet pod tímto označením výrobky, uvádět je na trh nebo je skladovat za tímto účelem anebo nabízet či poskytovat pod tímto označením služby;

c) dovážet nebo vyvážet pod tímto označením výrobky;

[...]“

4 Článek 15 tohoto nařízení, nadepsaný „Vyčerpání práv z ochranné známky EU“, v odstavci 1 stanoví:

„Ochranná známka EU neopravňuje vlastníka, aby zakázal její užívání pro výrobky, které byly pod touto ochrannou známkou uvedeny na trh v Evropském hospodářském prostoru vlastníkem samým nebo s jeho souhlasem.“

5 Článek 129 uvedeného nařízení, nadepsaný „Rozhodné právo“, stanoví:

„1. Soudy pro ochranné známky EU se řídí ustanoveními tohoto nařízení.

2. Ve všech otázkách týkajících se ochranných známek, které nejsou upraveny tímto nařízením, se příslušný soud pro ochranné známky EU řídí příslušnými vnitrostátními právními předpisy.

3. Nestanoví-li toto nařízení jinak, řídí se soud pro ochranné známky EU procesními předpisy, které platí pro obdobná řízení ve věcech národních ochranných známek toho členského státu, na jehož území má sídlo.“

Směrnice 2004/48/ES

6 Článek 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. 2004, L 157, s. 45), nadepsaný „Předmět“, stanoví:

„Tato směrnice se týká opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví. Pro účely této směrnice zahrnuje pojem „práva duševního vlastnictví“ práva průmyslového vlastnictví.“

7 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavci 1 stanoví:

„Aniž jsou dotčeny prostředky stanovené právními předpisy Společenství nebo vnitrostátními právními předpisy, které jsou nebo mohou být pro nositele práv výhodnější, použijí se opatření, řízení a nápravná opatření stanovená touto směrnicí v souladu s článkem 3 na jakékoli porušení práv duševního vlastnictví stanovené právem Společenství nebo vnitrostátním právem dotyčného členského státu.“

- 8 Kapitola II uvedené směrnice, nadepsaná „Opatření, řízení a nápravná opatření“, obsahuje mimo jiné článek 3, nadepsaný „Obecná povinnost“, který v odstavci 2 stanoví:

„Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být rovněž účinná, přiměřená a odrazující a musí být používána způsobem, který zabraňuje vzniku překážek právně dovoleného obchodu a poskytuje záruky proti jejich zneužití.“

Polské právo

- 9 Článek 325 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (občanský soudní řád) ze dne 17. listopadu 1964, ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „občanský soudní řád“), stanoví:

„Výrok rozsudku obsahuje název soudu, jména soudců, vedoucího soudní kanceláře a státního zástupce, pokud se řízení účastnil, datum a místo jednání a vyhlášení rozsudku, jména účastníků řízení a předmět věci, jakož i rozhodnutí soudu o návrzích účastníků řízení.“

- 10 Podle článku 758 občanského soudního řádu jsou ve věcech výkonu rozhodnutí příslušné sądy rejonowe (okresní soudy) a soudní exekutoři přidělení k těmto soudům.

- 11 Článek 767 tohoto řádu stanoví:

„1. Nestanoví-li zákon jinak, lze proti úkonům soudního exekutora podat odvolání k sądu rejonowemu (okresní soud). Odvolání je možné podat také v případě nečinnosti soudního exekutora. Odvolání projednává soud v obvodu působnosti soudního exekutora.

2. Odvolání může podat účastník řízení nebo jiná osoba, jejíž práva byla jednáním nebo nečinností soudního exekutora porušena nebo ohrožena.

[...]“

- 12 Článek 840 výše uvedeného řádu v odstavci 1 stanoví:

„Dlužník se může domáhat úplného nebo částečného zrušení nebo omezení vykonatelnosti exekučního titulu, pokud:

1) zpochybňuje skutečnosti odůvodňující připojení doložky vykonatelnosti, zejména pokud zpochybňuje existenci závazku stanoveného v exekučním titulu, který není soudním rozhodnutím, nebo pokud zpochybňuje převod závazku, ačkoli existuje formální doklad osvědčující tento převod;

2) po vydání exekučního titulu nastala skutečnost, která vedla k zániku závazku nebo nemožnosti jej vykonat; je-li exekučním titulem soudní rozhodnutí, může dlužník svou žalobu založit rovněž na skutečnostech, které nastaly po ukončení ústního jednání, na námitce poskytnutí plnění, pokud uplatnění této námítky v dotčené věci bylo *ex lege* nepřípustné, jakož i na námitce započtení. [...]“

13 Článek 843 téhož řádu v odstavci 3 stanoví:

„V opravném prostředku musí navrhovatel uvést všechny námitky, které lze v této fázi uplatnit, jinak ztratí právo uplatnit je v dalším řízení.“

14 Článek 1050 občanského soudního řádu stanoví:

„1. Je-li dlužník povinen provést úkon, který nemůže provést jiná osoba a jehož provedení závisí výlučně na jeho vůli, soud, v jehož obvodu má být tento úkon proveden, stanoví na návrh věřitele a po slyšení účastníků řízení dlužníkovi lhůtu k provedení tohoto úkonu pod hrozbou pokuty, jestliže tak neučiní ve stanovené lhůtě.

[...]

3. Uplynula-li lhůta stanovená dlužníkovi k provedení úkonu, aniž jej dlužník provedl, uloží soud na návrh věřitele dlužníkovi pokutu a současně stanoví novou lhůtu k provedení úkonu pod hrozbou zvýšené pokuty.“

15 Článek 1051 tohoto řádu v odstavci 1 stanoví:

„Je-li dlužník povinen zdržet se určitého jednání nebo nebránit v úkonech věřiteli, soud, v jehož obvodu dlužník nesplnil svou povinnost, uloží dlužníkovi na návrh věřitele, po vyslechnutí účastníků řízení a po zjištění, že dlužník porušil svou povinnost, pokutu. Stejným způsobem postupuje soud i v případě nového návrhu věřitele.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

16 Společnost Harman vyrábí audiovizuální materiál, zejména reproduktory, sluchátka a audiosystémy. Tato společnost uzavřela s distributorem smlouvu o prodeji svých výrobků na polském území, označených ochrannými známkami Unie JBL a HARMAN, jejichž je vlastníkem.

17 Společnost AB distribuuje na polském trhu výrobky společnosti Harman zakoupené od jiného dodavatele, než je autorizovaný distributor společnosti Harman na tomto trhu.

18 Harman podala k Sądu Okręgowemu w Warszawie (krajský soud ve Varšavě, Polsko), který je předkládajícím soudem, žalobu na zdržení se porušování práv z ochranné známky, kterou se domáhala toho, aby bylo společnosti AB obecně zakázáno uvádět na trh nebo na trh dovážet, nabízet na něm, propagovat a skladovat pro výše uvedené účely reproduktory a sluchátka, jakož i jejich obaly označené uvedenými ochrannými známkami, které nebyly předtím uvedeny na trh v Evropském hospodářském prostoru (EHP) společností Harman nebo s jejím souhlasem. Společnost Harman dále požadovala, aby bylo AB nařízeno stáhnout tyto výrobky, jakož i jejich obaly z trhu a zničit je.

19 Na svou obranu se AB odvolávala na zásadu vyčerpání práv z ochranné známky a dovolává se ujištění, které obdržela od svého dodavatele, že dovoz dotčených výrobků na polský trh neporušuje ochranné známky společnosti Harman, jelikož tyto výrobky byly uvedeny na trh v EHP společností Harman nebo s jejím souhlasem.

- 20 Předkládající soud uvádí, že systémy označování výrobků používané společností Harman nepostačují vždy k identifikaci cílového trhu pro každý z jejích výrobků. Aby bylo možné s jistotou určit, zda byl konkrétní výrobek určen pro trh EHP, je nezbytné použít databázi, která patří společnosti Harman.
- 21 Podle tohoto soudu se AB může teoreticky obrátit na svého dodavatele, aby získala informace o totožnosti hospodářských subjektů, které do distribučního řetězce vstupují na začátku. Jelikož však dodavatelé obvykle nebývají ochotni zveřejňovat své dodavatelské zdroje, aby nepřišli o odbyt, je málo pravděpodobné, že by se společnosti AB podařilo tento typ informací získat.
- 22 Polské soudy přitom v praxi ve výrocích svých rozhodnutí, kterými se vyhovuje žalobě pro porušení práv z ochranné známky Evropské unie, odkazují na „výrobky, které nebyly žalobcem (vlastníkem ochranné známky EU) nebo s jeho souhlasem předtím uvedeny na trh v EHP“. Tato formulace neumožňuje ve stadiu vykonávacího řízení identifikovat výrobky, kterých se toto řízení týká, ve srovnání s výrobky, na které se vztahuje výjimka týkající se vyčerpání práv z ochranné známky. Výroková část těchto rozhodnutí se tak ve skutečnosti neliší od obecné povinnosti, která již vyplývá z ustanovení zákona.
- 23 Z důvodu této soudní praxe nemůže žalovaná v řízení o porušení práv dobrovolně splnit povinnosti plynoucí z rozhodnutí konstatujícího porušení práv a vystavuje se riziku uložení sankce na základě článků 1050 a 1051 občanského soudního řádu. Kromě toho vede tato praxe nejčastěji k zabavení všech výrobků, včetně těch, které jsou v oběhu, aniž u nich došlo k porušení výlučného práva z ochranné známky.
- 24 Stejně tak, jak vyplývá zejména z článků 767, 840 a 843 občanského soudního řádu, v rámci řízení o předběžných opatřeních a o výkonu rozhodnutí naráží žalovaný v řízení o žalobě pro porušení práv na několik právních překážek tomu, aby se mohl úspěšně bránit nařízeným opatřením, a má pouze omezené procesní záruky.
- 25 Zaprvé podle článku 767 tohoto řádu lze odvolání proti úkonu soudního exekutora podat pouze, pokud soudní exekutor nedodržel procesní pravidla upravující vykonávací řízení. Na základě takového odvolání tedy nelze určit, zda byl výrobek označený ochrannou známkou uveden na trh v EHP vlastníkem této ochranné známky nebo s jeho souhlasem.
- 26 Zadruhé žalovaný v řízení o žalobě pro porušení práva nemá možnost podat na základě článku 840 občanského soudního řádu odpor, neboť tento druh opravného prostředku nemůže sloužit k vyjasnění obsahu soudního rozhodnutí představujícího exekuční titul.
- 27 Zatřetí podle převládajícího názoru zastávaného v polské právní nauce může soud příslušný k výkonu rozhodnutí vyslechnout účastníky řízení, ale nemůže podle článku 1051 občanského soudního řádu provádět dokazování za účelem určení, zda žalovaný v řízení o žalobě pro porušení práva jednal v souladu s obsahem exekučního titulu.
- 28 Začtvrté musí dlužník podle čl. 843 odst. 3 občanského soudního řádu při podání opravného prostředku v rámci vykonávacího řízení uvést všechny námitky, které může uplatňovat, neboť jinak ztrácí právo uplatnit je v dalším řízení.
- 29 Podle názoru předkládajícího soudu existuje tedy riziko, že v důsledku této soudní praxe v souvislosti s formulací výrokových částí rozhodnutí konstatujících porušení práv dojde k omezení soudní ochrany volného pohybu zboží.

30 Za těchto podmínek se Sąd Okręgowy w Warszawie (krajský soud ve Varšavě) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být čl. 36 druhá věta SFEU ve spojení s čl. 15 odst. 1 nařízení [2017/1001], jakož i čl. 19 odst. 1 [druhý pododstavec] [SEU] vykládány v tom smyslu, že brání praxi vnitrostátních soudů členských států, podle které:

- při posuzování návrhů vlastníka ochranné známky na zákaz zavádění a uvádění na trh, nabízení, dovážení a propagování výrobků označených jeho ochrannou známkou a na uložení povinnosti stáhnout takové výrobky z trhu nebo povinnosti je zničit, a
- při rozhodování o předběžných opatřeních spočívajících v zabavení výrobků označených ochrannou známkou EU,

odkazují ve svých rozhodnutích na ‚výrobky, které nebyly uvedeny na trh v [EHP] vlastníkem ochranné známky nebo s jeho souhlasem‘, v důsledku čehož je zjištěno, na které výrobky označené ochrannou známkou EU se vztahují uložené příkazy a zákazy (tj. zjištění, které výrobky nebyly uvedeny na trh v [EHP] vlastníkem ochranné známky nebo s jeho souhlasem), ponecháno, vzhledem k obecné formulaci rozhodnutí, na orgánu příslušném k výkonu rozhodnutí, jenž při uvedeném zjišťování vychází z prohlášení vlastníka ochranné známky nebo z pomůcek poskytnutých vlastníkem (včetně informatických pomůcek a databází), avšak možnost zpochybnit uvedená zjištění orgánu příslušného k výkonu rozhodnutí před soudem v řízení ve věci samé je vyloučena nebo omezena povahou procesních prostředků, které má žalovaný k dispozici v řízení o předběžném opatření a ve vykonávacím řízení?“

K předběžné otázce

31 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší, aby otázky, které jsou mu položeny, případně přeformuloval. Soudní dvůr kromě toho může zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve své otázce neodkázal (rozsudek ze dne 8. září 2022, RTL Television, C-716/20, EU:C:2022:643, bod 55 a citovaná judikatura).

32 Pokud jde o povinnost členských států zajistit účinnou právní ochranu v oblasti, na kterou se vztahuje unijní právo, stanovenou v čl. 19 odst. 1 druhém pododstavci SEU, z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že právo na účinnou právní ochranu je uplatnitelné již na základě samotného článku 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), aniž by jeho obsah musel být upřesněn dalšími ustanoveními unijního práva nebo ustanoveními vnitrostátního práva členských států, avšak přiznání tohoto práva v určitém konkrétním případě předpokládá, jak vyplývá z čl. 47 prvního pododstavce, že se osoba, která je uplatňuje, dovolává práv nebo svobod zaručených unijním právem [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. října 2020, État luxembourgeois (Právní ochrana proti žádosti o informace v daňové oblasti), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, body 54 a 55, jakož i citovaná judikatura].

- 33 Kromě toho je třeba připomenout, že směrnice 2004/48 se podle svého článku 1 týká všech opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví a že podle jejího čl. 2 odst. 1 se opatření, řízení a nápravná opatření použijí na jakékoli porušení těchto práv stanovené unijním právem nebo vnitrostátním právem dotyčného členského státu.
- 34 Podle čl. 129 odst. 3 nařízení 2017/1001 se soud pro ochranné známky EU řídí procesními předpisy, které platí pro obdobná řízení ve věcech národních ochranných známek toho členského státu, na jehož území má sídlo. Z toho vyplývá, že procesní záruky, které má k dispozici žalovaný v řízení o žalobě pro porušení práv ve fázi výkonu soudního rozhodnutí, musí být posuzovány rovněž s ohledem na směrnici 2004/48.
- 35 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že podstatou jediné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 15 odst. 1 nařízení 2017/1001, ve spojení s čl. 36 druhou větou SFEU, článkem 47 Listiny, jakož i směrnicí 2004/48, musí být vykládán v tom smyslu, že brání soudní praxi, podle níž je výrok rozhodnutí, kterým se vyhovuje žalobě pro porušení práv z ochranné známky Evropské unie, formulován tak, že z důvodu své obecné povahy ponechává na orgánu příslušném k výkonu tohoto rozhodnutí, aby určil, na které výrobky se uvedené rozhodnutí vztahuje.
- 36 Tuto otázku je třeba chápat tak, že zahrnuje tři části. První se týká vyčerpání práv z ochranné známky Evropské unie a požadavků vyplývajících z ochrany volného pohybu zboží. Druhá se týká požadavků, které musí v souladu se směrnicí 2004/48 splňovat opatření, řízení a nápravná opatření nezbytná k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví. Třetí část se týká povinnosti členských států upravit procesní prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblasti, na kterou se vztahuje unijní právo, a zajistit podmínky spravedlivého procesu v souladu s článkem 47 Listiny.
- 37 Pokud jde o první část, je třeba připomenout, že článek 9 nařízení 2017/1001 přiznává vlastníkově ochranné známky Evropské unie výlučné právo, které mu umožňuje zakázat jakékoli třetí osobě zejména dovážet výrobky označené jeho ochrannou známkou, nabízet je, uvádět je na trh nebo je za těmito účely skladovat bez jeho souhlasu (obdobně viz rozsudek ze dne 16. července 2015, TOP Logistics a další, C-379/14, EU:C:2015:497, bod 32, jakož i citovaná judikatura).
- 38 Článek 15 odst. 1 tohoto nařízení obsahuje výjimku z tohoto pravidla spočívající v tom, že právo vlastníka je vyčerpáno, jestliže bylo zboží uvedeno na trh v Evropském hospodářském prostoru (EHP) vlastníkem samým nebo s jeho souhlasem (obdobně viz rozsudek ze dne 14. července 2011, Viking Gas, C-46/10, EU:C:2011:485, bod 26 a citovaná judikatura).
- 39 Toto ustanovení je formulováno tak, že odpovídá formulaci Soudního dvora v rozsudcích, v nichž byla v rámci výkladu článků 30 a 36 Smlouvy o ES (později články 28 a 30 ES, nyní články 34 a 36 SFEU) v unijním právu uznána zásada vyčerpání práv z ochranné známky. Toto ustanovení tak přebírá judikaturu Soudního dvora, podle níž se vlastník ochranné známky chráněné právními předpisy jednoho členského státu nemůže dovolávat těchto právních předpisů, aby zabránil dovozu nebo uvádění na trh výrobku, který byl uveden do oběhu v jiném členském státě samotným vlastníkem ochranné známky nebo s jeho souhlasem (obdobně viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Schweppes, C-291/16, EU:C:2017:990, bod 34 a citovaná judikatura).
- 40 Tato judikatura týkající se zásady vyčerpání práv z ochranné známky, založená na článku 36 SFEU, směřuje stejně jako článek 15 nařízení 2017/1001 ke sladění základních zájmů ochrany práv k ochranné známce se zájmy volného pohybu zboží na vnitřním trhu, takže obě tato ustanovení,

jejichž cílem je dosáhnout stejného výsledku, musí být vykládána stejným způsobem (obdobně viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, *Schweppes*, C-291/16, EU:C:2017:990, bod 35 a citovaná judikatura).

- 41 Za účelem zajištění spravedlivé rovnováhy mezi těmito základními zájmy je možnost dovolávat se vyčerpání práv z ochranné známky Evropské unie coby výjimka z tohoto práva v několika ohledech omezena.
- 42 Zprvč čl. 15 odst. 1 nařízení 2017/1001 zakotvuje zásadu vyčerpání práv z ochranné známky u výrobků uvedených na trh vlastníkem nebo s jeho souhlasem nikoli nezávisle na místě, na kterém k uvedení na trh došlo, ale pouze ve vztahu k výrobkům uvedeným na trh v EHP (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 1998, *Silhouette International Schmied*, C-355/96, EU:C:1998:374, body 21, 26 a 31).
- 43 Tím, že unijní normotvůrce upřesnil, že uvedení na trh mimo EHP nevyčerpává právo vlastníka vznést námitky proti dovozu těchto výrobků, k němuž dochází bez jeho souhlasu, umožnil vlastníkovu ochranné známky mít kontrolu nad prvním uvedením výrobků nesoucích tuto ochrannou známku na trh v EHP (obdobně viz rozsudek ze dne 20. listopadu 2001, *Zino Davidoff a Levi Strauss*, C-414/99 až C-416/99, EU:C:2001:617, bod 33 a citovaná judikatura).
- 44 Zadržet nelze výrobky označené ochrannou známkou považovat za „uvedené na trh v EHP“, jestliže je vlastník ochranné známky dovezl do EHP za účelem jejich prodeje na tomto území nebo jestliže je nabídl k prodeji spotřebitelům v EHP ve svých prodejnách nebo v prodejnách spřízněné společnosti, ale nepodařilo se mu je prodat (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 30. listopadu 2004, *Peak Holding*, C-16/03, EU:C:2004:759, bod 44).
- 45 Zatřetí Soudní dvůr rozhodl, že souhlas vlastníka se musí navíc týkat každého exempláře výrobku, u něhož je uplatňováno vyčerpání práv. Nepostačuje tedy, pokud vlastník ochranné známky již uvádí na trh v EHP výrobky totožné nebo podobné výrobkům, u nichž je vyčerpání uplatňováno (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. července 1999, *Sebago a Maison Dubois*, C-173/98, EU:C:1999:347, body 21 a 22).
- 46 Začtvrté souhlas, který se rovná vzdání se výlučného práva vlastníka vyplývajícího z článku 9 nařízení č. 2017/1001 zakázat každé třetí osobě dovážet výrobky nesoucí jeho ochrannou známku, musí být vyjádřen takovým způsobem, který jednoznačně vyjadřuje vůli vzdát se tohoto práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. listopadu 2001, *Zino Davidoff a Levi Strauss*, C-414/99 až C-416/99, EU:C:2001:617, body 41 a 45).
- 47 Taková vůle vyplývá obvykle z výslovného vyjádření souhlasu. Požadavky vyplývající z ochrany volného pohybu zboží však dovedly Soudní dvůr k závěru, že toto pravidlo může být modifikováno (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. října 2009, *Makro Zelfbedieningsgroothandel a další*, C-324/08, EU:C:2009:633, bod 23, jakož i citovaná judikatura).
- 48 Nelze tedy vyloučit, že v určitých případech, a to i tehdy, když byly dotčené výrobky poprvé uvedeny na trh v EHP bez výslovného souhlasu vlastníka ochranné známky, může vůle vzdát se tohoto práva vyplývat konkludentně ze skutečností a okolností, které předcházely uvedení na trh, nastaly současně s ním nebo po něm následovaly, a které na základě posouzení vnitrostátního soudu rovněž jednoznačně naznačují, že se vlastník svého práva vzdal (v tomto smyslu viz

rozsudky ze dne 20. listopadu 2001, Zino Davidoff a Levi Strauss, C-414/99 až C-416/99, EU:C:2001:617, bod 46, jakož i ze dne 15. října 2009, Makro Zelfbedieningsgroothandel a další, C-324/08, EU:C:2009:633, body 25 až 27).

- 49 Konkludentní souhlas však nemůže vyplývat z pouhého mlčení vlastníka ochranné známky. Stejně tak nelze takový souhlas vyvodit z okolnosti, že vlastník ochranné známky nesdělil své námitky proti uvedení výrobků na trh v EHP ani neuvedl na výrobcích zákaz jejich uvádění na trh v EHP, jelikož požadavky v oblasti prokazování existence konkludentního souhlasu nijak zásadně nerozlišují podle toho, zda k prvnímu uvedení na trh došlo mimo EHP nebo v něm (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 20. listopadu 2001, Zino Davidoff a Levi Strauss, C-414/99 až C-416/99, EU:C:2001:617, body 55 a 56, jakož i ze dne 15. října 2009, Makro Zelfbedieningsgroothandel a další, C-324/08, EU:C:2009:633, bod 28).
- 50 Zapáté a na posledním místě je v zásadě na hospodářském subjektu, který se dovolává vyčerpání práv, aby podal důkaz, že podmínky pro vyčerpání práv jsou splněny. Toto pravidlo je však nutné upravit, pokud je takové povahy, že by mohlo vlastníkovi umožnit rozdělení vnitrostátních trhů a podpořit tak zachování cenových rozdílů mezi členskými státy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. prosince 2017, Schweppes, C-291/16, EU:C:2017:990, body 52 a 53, jakož i citovaná judikatura).
- 51 Taková úprava důkazního břemene je nutná zejména v případě systému výhradní distribuce (rozsudek ze dne 8. dubna 2003, Van Doren + Q, C-244/00, EU:C:2003:204, bod 39).
- 52 Z článku 15 odst. 1 nařízení 2017/1001, vykládaného ve světle článku 36 SFEU a judikatury Soudního dvora citované v bodech 38 až 40 tohoto rozsudku tak vyplývá, že hospodářský subjekt, proti němuž je vlastníkem ochranné známky EU podána žaloba pro porušení práv, má právo se za účelem obrany dovolávat a prokázat, že výrobky označené touto ochrannou známkou, kterých se týká žaloba pro porušení práv, byly uvedeny na trh EHP tímto vlastníkem nebo s jeho souhlasem. Jak vyplývá z judikatury citované v předchozím bodě tohoto rozsudku, musí mít uvedený hospodářský subjekt rovněž možnost využít úpravy důkazního břemene ve svůj prospěch, pokud jsou v tomto ohledu splněny podmínky stanovené judikaturou Soudního dvora.
- 53 Naproti tomu z judikatury Soudního dvora citované v bodech 44 a 49 tohoto rozsudku nevyplývá, že vlastník ochranné známky je povinen zavést systém označování svých výrobků umožňující u každého výrobku určit, zda je určen pro trh EHP.
- 54 Jak totiž v podstatě uvedl generální advokát v bodě 76 svého stanoviska, vzhledem k tomu, že neexistuje ustanovení unijního práva, jehož výklad by mohl vést k takovému řešení, se zohledněním zejména jeho znění, kontextu, do něhož zapadá, jakož i cílů sledovaných právními předpisy, jejichž je součástí, nemůže pouhé konstatování obtíží žalovaného v řízení o žalobě pro porušení povinností při získávání informací o původním dodavateli paralelní distribuční sítě představovat právní základ odůvodňující takové uložení povinnosti vlastníkovi.
- 55 Mimoto by jakákoli povinnost v tomto smyslu nepřiměřeně omezila možnost vlastníka změnit na poslední chvíli původně zamýšlený trh určení pro daný výrobek.
- 56 Pokud jde o druhou část položené otázky, je třeba uvést, že procesní aspekty dodržování práv duševního vlastnictví, včetně výlučného práva stanoveného v článku 9 nařízení 2017/1001, se v zásadě řídí vnitrostátním právem harmonizovaným směrnicí 2004/48, která se, jak vyplývá

zejména z jejích článků 1 až 3, týká opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví. Každé vnitrostátní řízení týkající se žaloby pro porušení práv z ochranné známky Evropské unie musí být proto v souladu s ustanoveními této směrnice.

- 57 Je však třeba konstatovat, že procesní aspekt, který je specifickým předmětem otázky položené předkládajícím soudem v projednávané věci, není směrnicí 2004/48 upraven, jelikož ta neobsahuje žádné ustanovení týkající se formulace výroku soudních rozhodnutí o žalobě pro porušení práv. Tato otázka tedy spadá pod zásadu procesní autonomie, která je předmětem třetí části položené otázky.
- 58 Pokud jde o tuto třetí část, předkládající soud zřejmě spatřuje příčinnou souvislost mezi formulací výroku rozhodnutí, které musí být přijato za účelem ukončení sporu v původním řízení, a údajnými nevýhodami, kterým by žalovaný mohl být vystaven ve fázi jeho výkonu. Tyto nevýhody přitom vyplývají z tohoto řízení o nuceném výkonu rozhodnutí následujícího po řízení o žalobě pro porušení práv.
- 59 Je tedy třeba zkoumat, zda okolnost, že žalovaný má ve fázi výkonu rozhodnutí podle vnitrostátního práva k dispozici omezené procesní prostředky a procesní záruky, naráží na požadavky účinné právní ochrany stanovené unijním právem, a tedy na jednotnost, jakož i účinnost tohoto práva.
- 60 Zásada účinné právní ochrany práv vyplývajících pro jednotlivce z unijního práva představuje obecnou zásadu unijního práva vyplývající z ústavních tradic společných členským státům, která byla zakotvena v článcích 6 a 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 a která je nyní potvrzena v článku 47 Listiny (rozsudek ze dne 21. prosince 2021, *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, bod 57 a citovaná judikatura).
- 61 Podstata práva na účinnou právní ochranu zakotveného v článku 47 Listiny zahrnuje mimo jiné možnost nositele tohoto práva mít přístup k soudu, který má pravomoc zajistit dodržování práv, která nositeli tohoto práva zaručuje unijní právo, a za tím účelem zkoumat všechny právní a skutkové otázky relevantní pro řešení sporu, který mu je předložen [rozsudek ze dne 6. října 2020, *État luxembourgeois* (Právní ochrana proti žádosti o informace v daňové oblasti), C-245/19 a C-246/19, EU:C:2020:795, bod 66, jakož i citovaná judikatura].
- 62 Kromě toho zásada rovnosti zbraní, která je logickým následkem samotného pojmu „spravedlivý proces“ a má za cíl zajistit rovnováhu mezi účastníky řízení a zaručit, že jakýkoli dokument předložený soudu může být posouzen a napaden kterýmkoli účastníkem řízení, je nedílnou součástí zásady účinné právní ochrany práv, která jednotlivcům vyplývá z unijního práva, jež je zakotvena v článku 47 Listiny. Tato zásada znamená zejména povinnost dát každému účastníku řízení přiměřenou možnost prezentovat svoji věc včetně důkazů za podmínek, které ho nestaví do jasně nevýhodnější situace oproti jeho protivníkovi [v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 17. července 2014, *Sánchez Morcillo a Abril García*, C-169/14, EU:C:2014:2099, bod 49 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 10. února 2022, *Bezirkshauptmannschaft Hartberg-Fürstenfeld* (*Délai de prescription*), C-219/20, EU:C:2022:89, bod 46 a citovaná judikatura].
- 63 Kromě toho je třeba připomenout, že zásada dodržení práva na obhajobu je základní zásadou unijního práva. Bylo by porušením této zásady, kdyby soudní rozhodnutí bylo založeno na skutečnostech a dokumentech, s nimiž se samotní účastníci řízení, nebo některý z nich, nemohli

seznámit a k nimž nemohli zaujmout stanovisko (rozsudek ze dne 12. listopadu 2014, *Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise*, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 30, jakož i citovaná judikatura).

- 64 Podle ustálené judikatury musí být dodržení práv obhajoby v každém řízení vedeném vůči osobě, které může vést k aktu nepříznivě zasahujícímu do jejího právního postavení, zajištěno, i když neexistuje žádná zvláštní právní úprava (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. září 2007, *Land Oberösterreich a Rakousko v. Komise*, C-439/05 P et C-454/05 P, EU:C:2007:510, bod 36, jakož i citovaná judikatura).
- 65 S výhradou existence takových unijních pravidel v dané oblasti jako jsou pravidla stanovená směrnicí 2004/48, je ovšem na základě zásady procesní autonomie na vnitrostátním právním řádu každého členského státu, aby upravil procesní podmínky prostředků nápravy, avšak za předpokladu, že tyto podmínky nejsou v situacích, na které se uplatní unijní právo, méně příznivé než v podobných situacích podléhajících vnitrostátnímu právu (zásada rovnocennosti) a v praxi neznemožňují nebo nadměrně neztěžují výkon práv přiznaných unijním právem (zásada efektivity) (rozsudek ze dne 21. prosince 2021, *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, bod 58 a citovaná judikatura).
- 66 Z informací uvedených v předkládacím usnesení vyplývá, že relevantní ustanovení vnitrostátního procesního práva nejsou v rozporu se zásadou rovnocennosti.
- 67 Pokud jde o zásadu efektivity, je nutno připomenout, že unijní právo nemá za následek přinutit členské státy k tomu, aby zavedly jiné právní prostředky než ty, které stanoví vnitrostátní právo, ledaže by ze struktury dotčeného vnitrostátního právního řádu vyplývalo, že neexistuje žádný soudní procesní prostředek umožňující, ani incidenčně, zajistit dodržování práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, či musejí-li jednotlivci za účelem přístupu k soudu porušit právo (rozsudek ze dne 21. prosince 2021, *Randstad Italia*, C-497/20, EU:C:2021:1037, bod 62).
- 68 Kromě toho je nutno zdůraznit, že podle judikatury Soudního dvora platí, že v každém případě, kdy vyvstává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, je třeba postupovat s přihlédnutím k úloze tohoto ustanovení v rámci řízení jako celku, jeho průběhu a jeho zvláštnostem u různých vnitrostátních soudů. Z tohoto hlediska je třeba případně zohlednit základní zásady vnitrostátního právního systému, jako například ochranu práva na obhajobu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (rozsudky ze dne 10. března 2022, *Grossmania*, C-177/20, EU:C:2022:175, bod 51 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 17. května 2022, *SPV Project 1503 a další*, C-693/19 et C-831/19, EU:C:2022:395, bod 60, jakož i citovaná judikatura).
- 69 Hospodářský subjekt, který má v držení výrobky uvedené na trh EHP pod ochrannou známkou EU vlastníkem této známky nebo s jeho souhlasem, odvozuje přitom práva z volného pohybu zboží zaručeného články 34 a 36 SFEU, jakož i čl. 15 odst. 1 nařízení 2017/1001, která musí vnitrostátní soudy chránit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. prosince 1968, *Salgoil*, 13/68, EU:C:1968:54, p. 676 a ze dne 11. června 2015, *Berlington Hungary a další*, C-98/14, EU:C:2015:386, bod 105, jakož i citovaná judikatura).

- 70 S ohledem na zásadu procesní autonomie, uznanou v judikatuře citované v bodě 65 tohoto rozsudku, však unijní právo nemůže s výhradou ustanovení směrnice 2004/48 bránit soudní praxi, podle níž je výrok rozhodnutí, kterým se vyhovuje žalobě pro porušení práv z ochranné známky Unie, formulován obecně, pokud žalovaný má účinnou soudní ochranu práv, která mu údajně plynou z článků 34 a 36 SFEU, jakož i z čl. 15 odst. 1 nařízení 2017/1001.
- 71 Pokud je tedy vnitrostátní soud povinen ve výroku svých rozhodnutí, kterými se vyhovuje žalobě pro porušení práv z ochranné známky Evropské unie, označit prostřednictvím obecné formulace výrobky, které nebyly vlastníkem ochranné známky nebo s jeho souhlasem předtím uvedeny na trh EHP, musí mít žalovaný ve fázi vykonávacího řízení možnost využít všechny záruky spravedlivého procesu, aby mohl účinně zpochybnit existenci porušení nebo hrozby zásahu do výlučných práv vlastníka ochranné známky, jakož i odporovat zabavení exemplářů výrobků, u nichž byla výlučná práva vlastníka vyčerpána, a které se proto mohou volně pohybovat v EHP.
- 72 Stran okolnosti uvedené předkládajícím soudem, že z důvodu chybějícího přístupu k databázím společnosti Harman není objektivně možné, aby AB prokázala, že výrobky, které zakoupila, byly uvedeny na trh EHP společností Harman nebo s jejím souhlasem, by se mohlo jevit jako nezbytné, jak uvedl generální advokát v bodě 90 svého stanoviska, i kdyby nebyla prokázána existence výhradní distribuce, aby orgán příslušný k výkonu rozhodnutí nebo případně soud příslušný k rozhodování o opravných prostředcích proti aktům tohoto orgánu, upravily důkazní břemeno, pokud by s ohledem na konkrétní okolnosti týkající se uvedení dotčených výrobků na trh shledaly, že pravidlo upravující důkazní břemeno připomenuté v bodě 50 tohoto rozsudku by mohlo vlastníkovu ochranné známky umožnit rozdělení vnitrostátních trhů a podpořit tak zachování cenových rozdílů mezi členskými státy.
- 73 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že čl. 15 odst. 1 nařízení 2017/1001, ve spojení s článkem 36 druhou větou SFEU, článkem 47 Listiny, jakož i směrnicí 2004/48, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání soudní praxi, podle níž je výrok rozhodnutí, kterým se vyhovuje žalobě pro porušení práv z ochranné známky Evropské unie, formulován tak, že z důvodu své obecné povahy ponechává na orgánu příslušném k výkonu tohoto rozhodnutí, aby určil, na které výrobky se uvedené rozhodnutí vztahuje, za předpokladu, že žalovaný má v rámci vykonávacího řízení možnost zpochybnit určení výrobků, jichž se toto řízení týká, a soud může v souladu s ustanoveními směrnice 2004/48 posoudit a rozhodnout, které výrobky byly vlastníkem ochranné známky nebo s jeho souhlasem skutečně uvedeny na trh v EHP.

K nákladům řízení

- 74 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 15 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie, ve spojení s článkem 36 druhou větou SFEU, článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví,

musí být vykládán v tom smyslu, že

nebrání soudní praxi, podle níž je výrok rozhodnutí, kterým se vyhovuje žalobě pro porušení práv z ochranné známky Evropské unie, formulován tak, že z důvodu své obecné povahy ponechává na orgánu příslušném k výkonu tohoto rozhodnutí, aby určil, na které výrobky se uvedené rozhodnutí vztahuje, za předpokladu, že žalovaný má v rámci vykonávacího řízení možnost zpochybnit určení výrobků, jichž se toto řízení týká, a soud může v souladu s ustanoveními směrnice 2004/48 posoudit a rozhodnout, které výrobky byly vlastníkem ochranné známky nebo s jeho souhlasem skutečně uvedeny na trh v Evropském hospodářském prostoru.

Podpisy.